

Herman Pecarič

(Ob 30-letnici njegove slikarske dejavnosti)

Njegovi portreti, predstavljeni s posebnimi daroviti skromnosti, sredi katere so usta narejena v blag nasmeh, nikoli pa ne v samopasnost, oholost in izčrpanost. To je Herman Pecarič: slikar, krajinar, ki so mu narava, talent in sicer pozna vzgoja nadeli breme nekakšne historične reinkarnacije — prenašanja svoje ožje domovine, Slovenske Istre v bela, okvirjena polja. Rad ima te kamnite, suhe in navidezno prazne kraje in ta lyubzen je z darvo in linijo zaprežena tudi v njegove slike. Ko sva sedela v koprski Loggi (zdaj postaja ta lokal mali Montmartre!), je bil moleček in nekam vdan. Molekuma sem izbrskala, da po teleta letos trideset let njegovega umetniškega dela in se bolj tožeče je bilo lotiti retrospektivne radovednosti. Bilanca mojega uspeha se izkazuje v teh — le skromnih podatkih:

Rojen je bil 6. marca 1908. leta v Skofljah. Tam se je solal, od petnajstega leta do prve vojne, leta 1928

Herman Pecarič

emigriral v Jugoslavijo, živel v Mariboru, kasneje v Ljubljani. Delavci tekstilne tovarne »Doctor in drug« se spominjajo svojega točarja Hermana, ki je tako neznanost, rad slikal. Po tem so štiri ujetniška leta v Nemčiji, štiri leta stradanja in želje po kosu kruha, zemlje in — platna. Na kjuje je hotelo, da je v dobrosrčni drugoval srbskega slikarja, Petru Lubardi, ki ga je po vojni poklical na beograjsko Akademijo in ta mu je prilepila naziv »akademski slikar«. Leta 1950 je že v Piranu, njegova antična tihotizija in pejsaže, modrina njegovega morja in nebesa, hlapljivo svetlo istrskega kamenja in tedaj do danes spemni- nja v impresivna platna, v podobe svojega srca. Z razstavami je začel tik pred vojno, in sicer s Perkom v Mariboru.

Po vojni razstavlja samostojno in kolektivno: Ljubljana, Beograd, Koper, Srbija, Crna gora. Njegov piranski podstresni atelje spominja na zlato-romantične case Toulouse-Lautrecov, van Goghov in Matissov, njegova paleta je mavrica impresionističnih barv, polna je čiste lyubezni do te krajinske preprošnosti in njegov copic nemirno drhti, ko oblikuje utrip morja in gibanje pomladnih vetrov, ki prihajajo s Krasa in se izpubljajo do nekam na juž. Zanj ne veljajo stilske oznake modernega, ne figurativnega veka: zanj ni nič abstraktno, zanj ni bilo niti življenje nikoli abstraktno. Pecarič nikoli ni slikal subjektivno, nikoli ni prenašal na platna psihičnih refleksij, nikoli ni preveč maral za ekspresionizem. On je bil in neposreden realist. Realist — samorastnik. Tak bi bil verjetno Prežihov Voranc, če bi bil slikar. Življenja ni nikoli dojemal mistično, ker ga je življenje prebudo pevalo sem in tja, da bi se udajal dnevnim tokom in razdal platna s tem, česar ni bilo v objektivni njegove notranje kamere. Pecarič prenaša Istro, njene vode, njena zelenila, njene karminske barve na bela platna z iskreno lyubeznijo, z zanosom in — ker ne more drugače. Svoje krajine dopoljuje z barvami svoje lyubezni do zemlje. Tu, v teh krajih ni analitičnega kolektorja in zato ga Pecarič zamera in sebe, kajti nihče ne bo bolje, bolj iskreno in bolj naravnost dojel harmonijo teh severno-jadranskih panoram, kakor tisti, ki je iz te zemlje pognal svoje koronine. In to je Herman Pecarič.

Zaaj se je spreobrnul in zavoljo tega me je spomnil na Hlavatyja. Začel je z grafiko in po tridesetih letih enosmerne stilske dejavnosti je to vsekar dogodek svoje vrste. Na vprašanje, kaj ga je privedlo do tega, je bil kratak: »Z grafiko je moč hitreje in bolj neposredno izraziti ose, kar me motranjeja«. Trideset let potrebuje včasih umetnik, da

17-letna Francozinja Sophie Estrades (njena podoba z B. B. je očitna) je postala »Miss Evropa 1939«. Tudi njena mati (levo) je zadovoljna.

EPIZODA IZ SPOMINOV POZNAVALCA »ČRNE CELINE«

Ker je duce moral biti »junak« je kupil pogum poklicnega lovca

Za 600 funtov šterlingov je Američan Lake šel na leva - Lov je poseben fotograf posnel na film in pozneje namesto Lakeja vnesel v film Mussolinija

Po zadnji vojni se »spomini« množijo kot gobe po dežju. Ti spomini opisujejo predvsem tiste osebnosti, ki so do druge vojne in v času zadnje katastrofe imeli »glavno besedo«. Pred kratkim je založništvo Garzanti izdalo prevod spominov Američana Alexandra Lakeja, ki je bil nekakšen organizator velikih lovov v Afriki. Iz knjige povzemamo zanimiv primer, kako se je tedaj Mussolini delal važnega. Rimsko ministrstvo za ljudsko prosveto je leta 1937 ponudilo Lakeju dober zaslužek. Moral bi sodelovati na lovu na leva. Poseben fotograf Genaro Boggia, ki ga je poslalo rimsko ministrstvo, bi posnel na film »ski trak« lov na leva, pozneje pa bi namesto Lakeja, vnesli

videl kvečjemu v rimskem zoološkem vrtu. Največja težava, na katero je pri tem Lake naletel, je bilo najti pravega leva, kajti rimsko ministrstvo je zahtevalo, da mora biti posnet na film lov na pravega, velikega in mladega leva z močno grivo, ne pa na kako staro žival, ki bi se še komaj vlekle. Potem, ko je bil posnet, je bil Lake izbrani zares prvovrstno žival in zato sta se s fotografom Genarom Boggiom napotila proti tistim krajem, kjer je lev najbolj doma, to se pravi v severno področje Rodezije. Alexander Lake pravi, da je bil fotograf, ki so mu ga poslali iz Rima, droben človeček, ki je bil izredno resen in tih, hkrati pa izredno dober fotograf. S fotografom so prišli še štirje nosači, ki so prinesli s seboj kar pet filmskih kamer, priporočilno pismo od samega ministrstva in seveda 600 funtov šterlingov v zlatu.

Boggio je, kot vsi mi, imel o levu svoje mnenje. Po njegovem je lev močnejši, močnejši, skratka »kralj živali«. Alexander Lake, pa, ki se na zadevo spozna, je povsem drugega mnenja. Vso pot je Boggio razlagal, da ni lev to, kar si mi predstavljamo. Razen v Keniji in Tanganiki vsa Afrika smatra leva za »škodljivo in odvratno žival« in niti najmanj za »kralja živali«. Levi so namreč polni parazitov in vsi garjavi. Če jih ne draziti tako, da ne morejo več zdržati, se sploh ne zmenijo zate. So leni in zaspani in večino dneva prebijejo v dreveh. Lev mori le tedaj, če potrebuje hrane. Vendar raje izbere mrhovino, kot bi se lotil žive živali. Poleg tega se lev nikoli ne loti »velike antilope, če lahko ujame majhno in nikoli ne napade živali, ki je v polni moči življenja. Najraje se loti kake stare ali šepate živali, ki ne more bežati in če je na razpolago veliko miši, mu te služijo kot priboljšek. Levi gredo na lov v skupinah od treh do petnajst, včasih pa en sam razdražen bivol požene v beg pol dučata levov.

Boggio dolgo ni hotel verjeti tega, dokler mu ni Alexander Lake tega konkretno dokazal. »Leva morajo dražiti in do skrajnosti nadlegovati in šele tedaj se bo pognal proti tebi, toda le zaradi bolečin, ki si mu jih prizadejal ali pa iz skrajnega strahu« — pravi Alexander Lake. In Gennaro Boggio se je v to prepričal. Levi so pred njimi bežali kot zajci. Boggio je začel že obupavati. Nekoč so naleteli na leva, ki je kar mirno prečkal krdelo zebra, vtem ko so se te zebre vsakega strahu dalje pasle. Lake je tedaj Boggia razložil, da odgaja lev od sebe določen duh lakote. Če žival, v tem primeru zebra, ne čuti tega duha, se leva ne boji. Nasprotno, krčji okoli njega in pušča med seboj in njim le toliko prostora, da more zbežati. Ko so filmski ljudje iz rimskega ministrstva za ljudsko prosveto krožili tako po Rodeziji, so vendarle naleteli na izredno lepega leva. Toda ta se zanje ni zmenil. Tudi potem ne, ko mu je Lake pognal v bedro puščice. V treh tednih so srečali kakih 50 levov, vendar niso pri nobenem zbudili volje do napada. Le dve samici sta se nekoliko razsrdili, ker pa sta bili kot samici brez grive, nista prišli v poštev. Nekoč so naleteli tudi na leva z vrsto samic in mla-

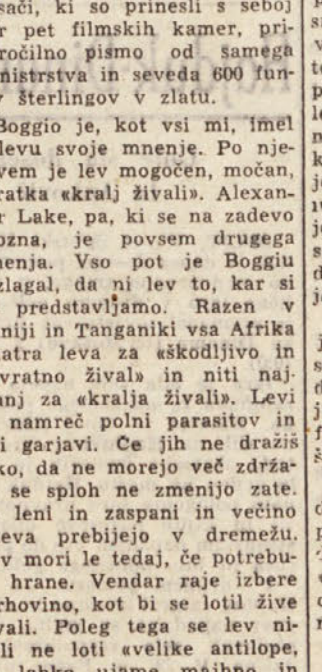

HERMAN PECARIČ - Gostišče »Pri treh vdovah« v Piranu

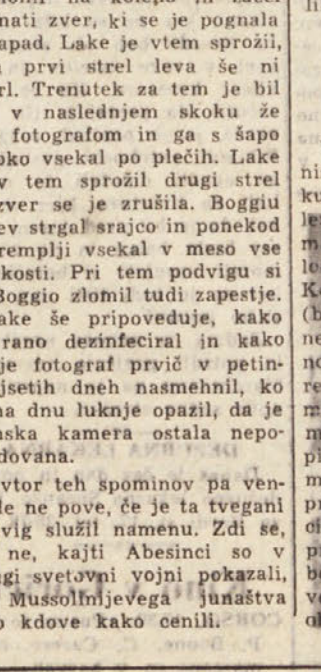
Japonski dumping pred ameriškim sodiščem

Mnoge evropske in ameriške industrijske družbe so se v teh poslednjih letih znašle v nezavidljivem položaju zaradi hude konkurence japonskih proizvodov, ki so po kakovosti povsem enakovredni tujim proizvodom, samo da so v primeru z njimi dolo do trikrat cenejši. Japonci proizvajajo motorna koleca, ki so do najmanjšega vijaka podobni slovitim nemškim motornim kolecom »BMW« in češkoslovaškim »Javam«. Filmski projektorji »Bell« in »Hawel«, kovinsko pohištvo »Knoll«, električni brivski aparati »Philips«, nalivna peresa »Parkers«, najfinišni francoski parfumi: vse to so proizvodi, ki jih je, sprito neverjetne japonske iznajdljivosti, moč dobiti pri japonskih tvrdkah po nekajkrat nižjih cenah, ne da bi kakovost proizvodov kakor koli zaostajala za izvirnimi. Tudi tovrstnimi proizvodi. Pred federalnim sodiščem v New Yorku se je zaradi tega nedavno začela razprava proti enemu od največjih japonskih podjetij pod imenom »Daikins«, ki škrtijo posebnosti linije in oblike proizvoda, ki nimajo funkcionalne vloge, ampak le dekora-

cijske, ki so pred sodiščem pokazali izvirni nemški aparat »Baby Rolleyflex« 4 x 4 in njegovega enakovrednega dvojčka — japonsko kopijo. Vsa razlika je le v tem, da nemški fotografski aparat stane 133,95 dolarja (okrog 85.000 lir), japonski pa le 59,95 dolarja! Razprava se vrši pred ameriškim sodiščem zato, ker ima ta nemška tvrdka tovarne tudi v ZDA. Japonci odgovarjajo, da predstavljajo japonskih družb bratstvo svoje industrije na svoj način. Vsa japonski proizvod, ki je sicer kot jacej jacej poudoben evropskemu ali ameriškem enakovrednemu proizvodu, ima vedno neko določeno dekorativno podobnost, zaradi česar se razlikuje od izvirnika. Še pomembnejša pa je ekološka, da Japonci obogatijo vsak plagiat z določeno novostjo in izpopolnjeno izdelavo, ki mu daje prednost pred patentnim izvirnikom. Tožitelji zatrjujejo, da so njihovi proizvodi zaščiteni ne s patentnimi pravicami, ampak tudi z znanko in modelom, ki škrtijo posebnosti linije in oblike proizvoda, ki nimajo funkcionalne vloge, ampak le dekora-

HERMAN PECARIČ - Gostišče »Pri treh vdovah« v Piranu

HERMAN PECARIČ - Gostišče »Pri treh vdovah« v Piranu

cijske, ki so pred sodiščem pokazali izvirni nemški aparat »Baby Rolleyflex« 4 x 4 in njegovega enakovrednega dvojčka — japonsko kopijo. Vsa razlika je le v tem, da nemški fotografski aparat stane 133,95 dolarja (okrog 85.000 lir), japonski pa le 59,95 dolarja! Razprava se vrši pred ameriškim sodiščem zato, ker ima ta nemška tvrdka tovarne tudi v ZDA. Japonci odgovarjajo, da predstavljajo japonskih družb bratstvo svoje industrije na svoj način. Vsa japonski proizvod, ki je sicer kot jacej jacej poudoben evropskemu ali ameriškem enakovrednemu proizvodu, ima vedno neko določeno dekorativno podobnost, zaradi česar se razlikuje od izvirnika. Še pomembnejša pa je ekološka, da Japonci obogatijo vsak plagiat z določeno novostjo in izpopolnjeno izdelavo, ki mu daje prednost pred patentnim izvirnikom. Tožitelji zatrjujejo, da so njihovi proizvodi zaščiteni ne s patentnimi pravicami, ampak tudi z znanko in modelom, ki škrtijo posebnosti linije in oblike proizvoda, ki nimajo funkcionalne vloge, ampak le dekora-

cijske, ki so pred sodiščem pokazali izvirni nemški aparat »Baby Rolleyflex« 4 x 4 in njegovega enakovrednega dvojčka — japonsko kopijo. Vsa razlika je le v tem, da nemški fotografski aparat stane 133,95 dolarja (okrog 85.000 lir), japonski pa le 59,95 dolarja! Razprava se vrši pred ameriškim sodiščem zato, ker ima ta nemška tvrdka tovarne tudi v ZDA. Japonci odgovarjajo, da predstavljajo japonskih družb bratstvo svoje industrije na svoj način. Vsa japonski proizvod, ki je sicer kot jacej jacej poudoben evropskemu ali ameriškem enakovrednemu proizvodu, ima vedno neko določeno dekorativno podobnost, zaradi česar se razlikuje od izvirnika. Še pomembnejša pa je ekološka, da Japonci obogatijo vsak plagiat z določeno novostjo in izpopolnjeno izdelavo, ki mu daje prednost pred patentnim izvirnikom. Tožitelji zatrjujejo, da so njihovi proizvodi zaščiteni ne s patentnimi pravicami, ampak tudi z znanko in modelom, ki škrtijo posebnosti linije in oblike proizvoda, ki nimajo funkcionalne vloge, ampak le dekora-

S šolskih razstav

Osnovna šola v Macolkah-Prebenegu

Osnovna šola v Borštu

Osnovna šola v Ricmanjih

Osnovna šola v Gropadi

Otroški vrtec v Gropadi

Osnovna šola v Križu

Cvetko Grgič in Ignacij Ota z gojenci šole Glasbene Matice v Boljuacu

Cvetko Grgič in Ignacij Ota z gojenci šole Glasbene Matice v Boljuacu

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) — Delovni pogoji se bodo izboljšali in to bo pomagalo k uspešnejšemu zaključku neke vaše naloge. Večerne ure bodo nekatere razbujane. BIK (od 21. 4. do 20. 5.) — Čas za dokončno rešitev zadeve, ki vam je dolgo časa žela živce. Potrebna pa je prečelnja doza takta. DVOUČKA (od 21. 5. do 22. 6.) — Dobili boste navdih, kako rešiti spor, ki že nekaj dni ustvarja slabo kri med vašimi delovnimi tovariši. Vaš prestiž bo pri tem pridobil. STRAŽ (od 23. 6. do 22. 7.) — Strnite vse svoje sile in če boste vs vztrajni, boste želi popoln uspeh. Bodite odkriti s svojci. LEV (od 23. 7. do 22. 8.) — Bolj pozorni bodite glede vaših osebnih zadev. Nudi se vam iskreno sodelovanje, ki je bclj pomoč kot sodelovanje. DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) — V nevarnosti ste, da vas v poslovnih zadevah premaga tekmeec, ki ne pozna vestnosti, niti poštenja. TEHTINICA (od 23. 9. do 23. 10.) — Ne zanašajte se na bližnjega in iz svojih občutij izločite vse, kar ni povsem utemeljeno. SKORPION (od 24. 10. do 22. 11.) — Izogibajte se sporom. Spletka sentimentalnega značaja bi mogla škodovati vašim domačim razmeram. STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) — Preveč površne in pragmatične iniciative niso na mestu. Poslušajte raje dobre na-

